

AHU ANTMEN

Fotoğraflardaki düzenlilik hali modernist bir biçimcilikte ifadesini buluyor.

Yaşamını on yıldır Almanya'da sürdüren Şakir Gökçebağ, Galeri Apel'deki 'Salı Pazarı' sergisinde, yaşadığımız kentsel dönüşüm sürecinde semt pazarı kültürünün yok oluşunu gündeme getiriyor. Biliyorsunuz, Kadıköy'deki kırk yıllık Salı Pazarı taşındı. Pazarın yerine, 'sabit pazar, kültür ve rekreasyon merkezi' açılacak. Gazetelerden izlediğimiz kadarıyla bu konsept merkez'in zemin katında ise, 'geleneksel sokak dokusu' oluşturulacak. Kentsel dönüşüm projelerinin hemen hepsinin ortak noktası, bu vıcık vıcık nostalji: Yok edilenin yerine onun yapay bir benzerini koyuvermek, insanların yaşam alanlarına zevksizlikle sirayet etmek...

Şakir Gökçebağ'ın 'Salı Pazarı' fotoğraflarını ilginç kılan, en ufak bir nostalji kırıntısına rastlanmaması. Hiçbir şekilde ah, vah etmemesi. Gerçi sanatçının titiz, hatta mesafeli üslubunun bir özelliği biraz da bu: Gökçebağ, fotoğraflarında da enstalasyonlarında da aslında ortalığa saçılabilir (nar taneleri gibi), karman çorman edilebilir (ip gibi) malzemelerle çalışıyor ama 'düzen'i hiç bozmuyor. Bu obsesif düzenlilik hali, modernist bir biçimcilikte ifadesini buluyor.

Gökçebağ, kendi görsel düzenini kurmadığında ise, belli ki yine görsel bir 'düzen'i arıyor, görüyor, buluyor: Salı Pazarı fotoğraflarının konusu aslında birer doğaçlama soyut estetik nesnesi olarak 'pazarcı tentesi'! Gökçebağ, Salı Pazarı'na yalnızca farklı bir çerçevede bakarak, pazarı başka bir açıdan kadrajlayarak o tentelerden müthiş görüntüler yaratıyor: Bir yelkenlinin süzülüşü mü dersiniz, soyut resimler mi dersiniz, bilemem, ama sanatta öncelikle görsel haz arayanlar için bire bir. Ve Salı Pazarı'yla böyle vedalaşmak, doğrusu klişe nostaljik görüntülerden çok daha etkileyici.

Şakir Gökçebağ'ın 'Salı Pazarı' sergisinde ayrıca, pazar temasıyla örtüşen, çağdaş birer natürmort olarak düşünebileceğimiz meyve/sebze fotoğrafları da yer alıyor. Galeri Apel'de geçen yıl açtığı 'Yarım Elma' sergisindeki elmalardan sonra bu kez biber, nar, karpuz gibi meyve ve sebzelerin sıradışı kompozisyonuna dayanan bu fotoğraflarda, Gökçebağ'ın kendi kültürel coğrafyasına yönelik göndermeler de seziliyor. Temsil edilen nesnelere unutturan bu durum, kaligrafiyi andıran görüntülerin yanı sıra genel bir motifselliğin ön planda oluşundan kaynaklanıyor. Dekoratif yönü ağır basan bu dizide, 'Salı Pazarı' fotoğraflarının çarpıcı görselliği olmasa da her birinin oyunsu tarafı insanın yüzünü güldürüyor.

Bir de enstelasyon var

Sergide Gökçebağ'ın bir de enstalasyonu var: Sanatçıyla adeta özdeşleşmiş olan 'ayakkabılı' enstalasyonlardan. Enstalasyonlarında sıradan nesnelere (mutfak ya da temizlik eşyaları gibi) oldukça gerçeküstücü bir tavırla, beklenmedik biçimlerde karşımıza çıkaran bu ayakkabılar, göç, kimlik vb. konuları da gündeme getiriyor. Gökçebağ'ın görsellikle kavramsallığı sessizce buluşturan, ince bir mizahı olan, çeşitli malzemelerle akıllı/uslu deneyler yapmaya dayalı yaklaşımı, Almanya'ya göç etmeden önceki grafik sanatı eğitiminin; dahası eski 'Tatbiki geleneği'nin (bugünün Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi) etkisini hissettiriyor.

Şakir Gökçebağ'ın 'Salı Pazarı' sergisi, uzaktan izlediğimiz bu kendine özgü sanatçıyı tanımak için iyi bir fırsat. 5 Aralık'a kadar Galeri Apel'de.

HABER TÜRK GAZETESİ

25/10/2009

Pırl Güleşçi Arıkonmaz

Şakir Gökçebağ ve sıradanın sıradışı halleri

Şakir Gökçebağ, doksanlı yılların başında Marmara Üniversitesi'nden mezun olur olmaz, üzerinde yoğunlaştığı tuval resimleri ve özgün baskı çalışmalarıyla gelecek vaat eden genç bir sanatçı kimliğiyle karşımıza çıkmıştı. Gene o yıllarda resimleriyle paralel olarak enstalasyon denemeleri yapıyor ama bu çalışmalar açtığı kişisel sergilerde yer almıyor, "Günümüz Sanatçıları" sergilerinde gösterilme şansı buluyordu.

Enstalasyonlara yoğunlaşması ise 1995 - 1996'da Almanya'dan aldığı DAAD bursu ile aynı döneme denk geliyor. Bu bursla başlayan Almanya serüveni, halen yaşadığı Hamburg'da devam ediyor.

ÇAĞDAŞ NATÜRMORTLAR

Almanya'da çağdaş sanat alanında varlık sürdüren bir Türk sanatçı olmanın avantajları olduğunu, ama İstanbul bağlarını hiç koparmadığını söylüyor Şakir. 'İstanbul zaman içinde eşim konumundan sevgilim konumuna geldi. Esin kaynağım oldu. Tahtakale, Mahmutpaşa oralarda yok... İşte ben Hamburg ve İstanbul'u harmanlayıp kendi dilimi oluşturdum.'

Sanatçı son yıllarda 'Cutemporary art' adlı bir seri üzerinde çalışıyor.

Bu dizi çalışmada, gündelik hayatımızda sanata dönüşebileceğini hayal edemeyeceğimiz malzemelerin

zekice ama bir o kadar da yalın ve samimi dönüşümlerine şahit oluyoruz. Hamburg - İstanbul gelgitleri arasında kurguladığı ironi yüklü taptaze çalışmalarında, fotoğrafı bir anlatım aracı olarak enstalasyonlarına dahil ediyor. Meyveler, sebzeler doğranıyor, sıralanıyor, üst üste geliyor ve fotoğraflanıyor. Oluşan geometrik şekillerin yarattığı illüzyon izleyiciyi ilk bakışta algılanabilenin çok ötesine, farklı bir boyuta taşıyabiliyor.

Sanatçının sunduğu bu meyve ve sebzeler sanki günümüz sanatı natürmortları olarak karşımızda duruyor.

Nasıl bu kadar 'taze' işler sunabildiğini soruyorum. 'Çok şey görmeme rağmen moda olan akımlardan etkilenmedim. Dikkat çekmek için ne şiddetten, ne politikadan beslendim, ne de benzer moda akımlardan medet umdum. İçimden geldiği gibi hareket ettim...'

'SALI PAZARI'

En son gerçekleştirdiği projeler dahilinde Hamburg'da gösterilen 'yarışma' adlı enstalasyonu ile İsviçre'de tel ve kevgiri malzeme olarak kullandığı enstalasyonları sanatseverlerle buluşmuştu. Aralık ayında ise tekrar Hamburg'da 'Shared Space' adlı kişisel sergisini gerçekleştirecek. Ve Şakir Gökçebağ şimdi İstanbul'da 'Salı Pazarı' sergisiyle karşımızda. Son altı senedir çektiği pazarcı çadırları fotoğraflarını ve 'Cuttemporary art' serisinden işlerini Galeri Apel'de sergiliyor. Pazar olgusunun aslında tam da bir yerleştirme sanatı olarak algılanabileceğini gösteriyor bu kez. Hiç zorlamadan, gözlemliyor ve kendine has transformasyonlarına dahil ediyor 'Salı Pazarcılarını'...

Cumhuriyet Gazetesi

8/12/2009

Ceren Bağışlar

Yaşayan Görüntüler ve Şakir Gökçebağ

Keşke mevsimin en uğrak yerleri, her şeye rağmen çoğunlukla hayata ve insana dair işlerin üretildiği sanat alanları olsa...

İstanbul yeniden lacivert ve köpüklü bir kış denizi için büyütmeye başlamıştır dalgalarını ... Mevsim, boğaz rüzgarlarına teslim hazır; tatlı sert bir yalnızlığın kuytusunda dinlenmeye koyulmuştur. Uzun sürmüş bir yolculuktan gelir gibidir yüzü... Tophaneden yürümeye başlamışsınızdır dik bir yokuşu... Elleri ceplerinde bir yabancı gibi her defasında; kalbinizde en yerlisiyle duyguların ve hep tuhaf ama gizemli bir yabancılik haliyle gözlerinizde... Hiç kimsenin bilmediği bir sırrı bilir bilmez ürkek haliniz ve uzun uzadıya bir yaşamışlığa hazır yaşama telaşınız varken yanınızda; İstanbul sonsuz bir sevgili ve sanatın ta kendisidir daima...

Keşke mevsimin en uğrak yerleri, her şeye rağmen çoğunlukla hayata ve insana dair işlerin üretildiği sanat alanları olsa... Düzeysizliklerin açık pazarında, tekeli kapitalizmin değersiz tüketim ağlarına takılmış ruhsuz görüntüleri, ucuz polemikleri ve oyalanma biçimlerine dimdik durabilen sanat, çok daha fazla insana ulaşabilecek hale gelse. Belki böylece, çağdaş bir toplumda çağdaş sanat, daha anlaşılabilir bir duruma yükselebilir. Çağdaş sanat örneklerinin belleğimizde güzel detaylar bıraktığı bir İstanbul mevsimi yaşamaktayız. Son günlerde görme şansını elde ettiğim ve samimi bulduğum dikkate değer sergilerden biri Şakir Gökçebağ'ın Galeri Apel'de sanatseverle buluşan enstalasyonları oldu. Cuttemporary Art serisinde çağdaş sanata bir gönderme niteliği taşıyan Salı Pazarı

fotoğraflarıyla eşzamanlı sergilenen meyve ve sebze natürmortları –natürmortun fotoğrafa dair çok başka türlü bir estetik hatta iddialı bir tarafı var bence- bir çağdaş sanat yorumu, imaj olarak etkiliydi. Formalist bir bakış var işlerin tümünde. Özellikle natürmort üzerinden yapı bozuma uğramış görüntülerin, meyve ve sebzelerin alışılmış görüntülerine bir düzenleme, bir bakış açısı getirdiği kesin. Bu grafik görüntüye yakın yerleştirmeleri, fotoğraf algısından ayıran ince sınırlar var. İmajların burada ve şimdiki zamanın her an eskitilmiş olmaya hazır etkisinden koruyan, yeniden üretilir kılınarak felsefesine yenik düşen işler olmasına karşı bir parça bir korunak görevi görmesi yani kalıcı kılması anlamında fotografik görüntüden destek alınmış. Ancak asıl değerlendirilmesi gereken bu görüntülerin fotoğrafın niteliği açısından izlenirliği değil, dönüştükleri şeyler açısından içerdikleri kusursuz müdahaleler... Düzenlilik arz eden, yanı sıra da varlık nedenlerine meydan okurcasına başka bir yorum isteyen bu görüntüler, hem doğanın bir parçası olmaya atıfta bulunabilir, hem de sanata ilişkin hale dönüşlerine yani dönüşümlerine ironik bir metin yazıyor olabilirler.

Salı Pazarına dahil Pazarıcı Çadırlarının ise, sanatçının “izm”lerin kısılcığında pek takılıp kalmamış, bir parça oryantalizme, melankoliye, nostaljiye ait samimi bir dili var. Çağdaş sanatın kendi kuramsal kimliğini irdeleyerek yaklaştırmaya veya çok zorlamaya kalktığınızda zaten işlerin sıcaklığından uzaklaşabilirsiniz. Pek tabii kişisel birikimi bağlamında klasik, modern veya postmoderne dair açısını yakalamanız olasıdır ancak bu işlere bakarken herkese ait bir bileşim zamanı yakalamanız, kendiliğinden gelişen bir duygu ortaklığıdır. Salı Pazarı enstalasyonlarında bu ortak imge, sergiyi izlemeye başladığınız anda sizi kavıyor. Galeri de bence mekan açısından doğru bir tercih gibi gözüküyor. Salı Pazarı yerleştirmesi, Pazar çadırlarından oluşan büyük ebat fotoğrafların içerdiği naif, nereden ve nasıl baktığınıza göre değişen bir sıradanlıkla, yaşamsallık arasında salınan şiddetli bir etkiye sahip. Biraz şiir gibi zira iddiasızlık içinde ironiye kol kanat geren bir kontrastlık da var fotoğraflarda. Çadırların geniş açısıyla sizi karşılayan hayata dair ve yatay çizgilerden oluşan keskin çağrışımlarına rağmen, bu toplumun kültürüyle büyümüş herkes için ortak imgeye dönüşen ve renklilik arz eden coşkusu, toplum için uç bir söylem olmaktan çıkarıyor bu yerleştirmeyi. Galeri'den aldığım bilgiye göre, 5 Aralık'ta sonlanan bu sergiye ait yerleştirmeler, galerinin başka bir katında görmeyi isteyen izleyicilerle buluşmaya devam edecek. Çağrışım alanlarınız ve görüntüleriniz bol olsun!